ଫକୀର ମୋହନ ପଣ୍ଡ କରିଦେଲେ । ସେତିକିରେ ନିରବ ନ ରହି ଓଡ଼ିଆ ବ୍ୟାକରଣ, ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ, ଗଳ୍ପ, ମହାପୁରୁଷଙ୍କ ଜୀବନୀ ଉପନ୍ୟାସ ରଚନା କରି ସବୁ ସ୍ତରର ଅଭାବ ମେଣ୍ଟାଇ ଦେଲେ । ଏପରିକି ବାଲେଶ୍ୱରରେ ନିଜ ପ୍ରଚେଷ୍ଟାରେ ଛାପାଖାନା ବସାଇ ପୁସ୍ତକ ଛାପି ଓଡ଼ିଆ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀମାନଙ୍କ ଓ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କର ଭରସାର କେନ୍ଦ୍ରବିନ୍ଦୁ ହୋଇଗଲେ । ତାଙ୍କର ଏଇ ଦୁଇଧାଡି ରଚନା ଓଡିଆ ଭାଷା ପଢିବାକୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଅନୁପ୍ରାଣିତ କରିଥିଲା । ଲେଖାଟି ଏପରି–

ଯେଉଁପାଠ ପଢିବାରେ ଦେଉ ଅଛ ମନ
ନ ବିଚାର ସେ ତ ନୁହେଁ ତୁଚ୍ଛ ଗଣ୍ଡି ଧନ ।
ପଢ ଇଂରାଜୀ କେହି ମନା କରୁ ନାହିଁ
କିନ୍ତୁ ବାପା କାମକର ଜାତି କୁଳ ଚାହିଁ ।
ଘୃଣା କରୁଅଛ ମାତୃଭାଷା ପଢିବାକୁ
ହାୟ ହାୟ ଲାଜ କଥା କହିବି କାହାକୁ ।

ପ୍ରକୃତିବନ୍ଧୁ ଭବନ
ପ୍ରାଚୀ ବିହାର, କାକଟପୁର, ପୁରୀ

ଜାତୀୟ ଯୁବ ଦିବସ

ଯୁଧିଷ୍ଠିର ଲେଙ୍କା

ପ୍ରଦୀପ ଜ୍ୱଳନେ ଦୂର ହୁଏ ନାହିଁ
କେବଳ ଘନ ତମିସ୍ରା
ଅସଂଖ୍ୟ ପ୍ରଦୀପ ଜଳିଉଠେ ସେଥୁ
ସ୍ପର୍ଶ ପାଇ ସେହି ଶିଖା ।
ମହାମାନବଙ୍କ ଜୀବନୀ ଆଦର୍ଶ
ନାଶେ ଅଜ୍ଞାନ ଅନ୍ଧାର
ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ସ୍ୱାମୀ ବିବେକାନନ୍ଦଙ୍କ
ଆଦର୍ଶ ଓ ବାଣୀ ସାର ।
ଚିକାଗୋର ଧର୍ମ ମହାସଭା ମଧ୍ୟେ
ହିନ୍ଦୁ ଧର୍ମର ପ୍ରଚାର
ଭ୍ରାତୃଭାବ ଶାନ୍ତି ମାନବତା ମୈତ୍ରୀ
ସର୍ବ ଧର୍ମର ଆଧାର ।
ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତ ହିନ୍ଦୁତ୍ୱ ଆଦର୍ଶ
ବେଦାନ୍ତ ତତ୍ତ୍ୱ ବ୍ୟାଖ୍ୟାନ
ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଦେଶର ଧର୍ମଯାଜକଙ୍କୁ
କରିଥିଲା ଆଲୋଡ଼ନ ।
ବିଶ୍ୱ ମାନବର ପ୍ରଗତି ପଥରେ
ଆଣିଥିଲା ନବାଲୋକ

ଅଭିହିତ ହେଲେ ଜ୍ଞାନମୂର୍ତ୍ତି ସ୍ୱାମୀ
ନିର୍ଭୀକ ବିଶ୍ୱପ୍ରେମିକ ।
ଉଠ ଜାଗ ନିଜ ଜୀବନର ଲକ୍ଷ୍ୟ
ପ୍ରାପ୍ତକର ବଜ୍ର ବାଣୀ
ଯୁବ ସମାଜର ଚିନ୍ତା ଚେତନାରେ
ନବ ଉନ୍ମାଦନା ଆଣି ।
ସ୍ୱଦେଶ ପ୍ରେମ ଓ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକତାର
ବହ୍ନି କଲା ପ୍ରଜ୍ୱଳିତ
ଅସଂଖ୍ୟ ଦୀପାଳି ଆଜିବି ଜଳୁଛି
ଶିଖାଟେକି ଅବିରତ ।
ଯୁବଶକ୍ତି ସଚେତନ ଉନ୍ମେଷରେ
ପାଳନ କରଇ ଦେଶ
ପୂଜ୍ୟ ସ୍ୱାମୀଜୀଙ୍କ ଜନ୍ମ ଦିବସକୁ
ଜାତୀୟ ଯୁବ ଦିବସ ।

ଗ୍ରାମ– ଅଠାନ୍ତର, ପୋଷ୍ଟ– ପହଙ୍ଗା
ଭାୟା– ନିଆଳୀ, ଜିଲ୍ଲା–କଟକ